

лампи для зовнішнього освітлення (в разі використання ртутних ламп для освітлення території та приміщень підприємства), каналізаційні відходи, що не містять токсичних металів.

Розрахунок обсягів виробничих відходів проводиться, виходячи з нормативних термінів роботи відповідних деталей автомашин, прийнятих в автомобільній промисловості [9].

Велика частина відходів, що утворюються на автотранспортних підприємствах, підлягає утилізації на спеціалізованих підприємствах з переробки відходів (шини з металокордом і тканинним кордом, ґрунт, що містить нафтопродукти, відпрацьовані масла, спливаючі нафтопродукти нафтовловлювачів, осадки очисних споруд мийки автотранспорту, відпрацьовані акумулятори, відпрацьований електроліт акумуляторних батарей, а також відпрацьовані люмінесцентні лампи).

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОЦЕДУРИ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

*Доповідач – Панова О.В., асп.,
Науковий керівник – Внукова Н.В., д.т.н., проф.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна
Lpanova184@gmail.com*

Розглянуто та проаналізовано процедуру оцінки впливу на довкілля (далі - ОВД), яку було введена в дію Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року. Закон встановлює правові та організаційні засади оцінки впливу на довкілля, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Вплив на довкілля – це будь-які наслідки планованої діяльності для довкілля, в тому числі для безпечності життєдіяльності людей та їхнього здоров'я, флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, повітря, води, клімату, ландшафту, природних територій та об'єктів, історичних пам'яток та інших матеріальних об'єктів чи для сукупності цих факторів, а також для об'єктів культурної спадщини чи соціально-економічних умов, які є результатом зміни цих факторів. Планована діяльність передбачає будівництво, реконструкцію, технічне переоснащення, розширення, перепрофілювання, ліквідацію (демонтаж) об'єктів, інше втручання в природне середовище, крім реконструкції, технічного переоснащення, капітального ремонту, розширення, перепрофілювання об'єктів, що не справляють значного впливу на довкілля відповідно до критеріїв, затверджених Кабінетом Міністрів України [1, 2].

Визначено основні проблемні питання положень Закону, інших нормативно-правових актів оцінки впливу на довкілля та самої процедури оцінки впливу на довкілля.

Дослідження і вдосконалення процедури здійснення оцінки впливу на довкілля має велике значення для забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України.

Мета роботи: Детальний аналіз процедури оцінки впливу на довкілля та нормативно-правових актів з метою подальшого вдосконалення процедури оцінки впливу на довкілля та законодавства.

Сподіваємося, що проведене дослідження дасть змогу підвищити ефективність роботи процедури оцінки впливу на довкілля.

Виклад основного матеріалу дослідження. Прийнятий Закон є позитивним кроком до впровадження екосистемного підходу до господарської діяльності та збалансованого розвитку України, проте низка положень закону потребує уточнення або нормативно - методологічного доповнень.

Рішення щодо обов'язковості здійснення ОВД для планованої діяльності у відповідності до частини 2 і 3 ст. 3 Закону приймається суб'єктами господарювання, у випадку, якщо суб'єкти вважають, що їх діяльність не належить до переліку видів планованої діяльності та об'єктів, щодо яких застосовується процедура ОВД. Але в Законі не визначено, хто уповноважений та зобов'язаний відслідковувати відповідність прийнятих рішень зазначеним критеріям. Хоча Законом передбачена адміністративна відповідальність за провадження планованої діяльності, яка підлягає ОВД, без здійснення ОВД та отримання рішення про провадження планованої діяльності (ч. 6 ст. 15, ст. 17 Закону). Однак, цього недостатньо без запровадження інструментів передпроектного скринінгу з боку регулятора, тобто передпроектної оцінки ймовірності значних впливів. Закон та існуючі нормативно-правові акти Уряду щодо впливу на довкілля не відповідають на питання, наскільки обґрунтованою є заява суб'єкту господарювання про відсутність підстав для ОВД.

У Законі повністю відсутня регламентація проведення саме оцінки впливу на довкілля. Цьому питанню присвячена ст. 6 Закону, що лише визначає загальну структуру звіту з ОВД, і жодним чином не регламентує власне підготовку та оцінку якості звіту, не містить інформацію про критерії (показники) оцінки впливів на довкілля, про права та обов'язки замовників та виконавців звіту, участь виконавців оцінки у заходах з обговорення планованої діяльності тощо. Вимоги щодо вище зазначених питань можуть бути додатково встановлені відповідним нормативно-правовим актом, але це має бути зазначено в Законі [3].

У Законі механізм розгляду, узагальнення та врахування пропозицій громадськості у процесі ОВД фактично не прописаний. Відсутні чіткі та зрозумілі положення із забезпечення реалізації пропозицій громадськості, що призводять до довільного суб'єктивного трактування і реалізації цього механізму [4].

Відповідно до Закону та Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та порядок фінансування оцінки впливу на довкілля вимоги до змісту та форми звіту про громадське обговорення встановлюються уповноваженим центральним органом. На сьогодні зазначені вимоги та сама форма відсутні, приводить до самовільної розробки форми та вимог уповноваженими державними органами [5, 6].

Відповідно до Закону Висновком з ОВД може передбачатися необхідність післяпроектного моніторингу. Закон не передбачає випадки, коли саме такий моніторинг повинен застосовуватись, а також не містить критеріїв, якими би керувалися відповідні органи при включенні у Висновок з ОВД обов'язку проводити моніторинг. Не зазначено, хто відповідає за проведення та проводить цей вид моніторингу.

Слід зазначити деякі процедурні розбіжності та недосконалості самої процедури.

Згідно ч. 3 ст. 4 Закону суб'єкт господарювання оприлюднює оголошення про початок громадського обговорення (ГО) Звіту з ОВД не пізніше трьох робочих днів з дня їх подання до уповноваженого органу.

Відповідно до пунктів 3 та 6 Порядку Постанови Кабміну України від 13 грудня 2017 р. за № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля» після підготовки Звіту з ОВД суб'єкт господарювання подає уповноваженому органу оголошення разом з відомостями, що підтверджують опублікування оголошення про початок ГО Звіту з ОВД [3].

Таким чином, маємо суперечність в одному випадку суб'єкт оприлюднює оголошення про початок ГО після його подання уповноваженому органу, а у іншому випадку він подає оголошення одночасно з підтвердженням факту і дати опублікування. Тобто у другому випадку оголошення мало б бути оприлюднено до подання. На практиці працює другий випадок щоб не порушувати процедуру оцінки впливу на довкілля.

Не визначені критерії прийняття рішення про обов'язковість здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля уповноваженим центральним органом. У частині 2 ст. 14 Закону лише наявна зазначена норма з посиланням на відсутній порядок, що мав би бути встановлений Кабміном України. [3]

Стосовно підготовки та публікації звіту про громадське обговорення є деякі розбіжності та не чіткості. Так відповідно до статті 9 частини 3 при підготовці висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган розглядає та бере до уваги звіт з оцінки впливу на довкілля та звіт про громадське обговорення.

А відповідно до частини 6 статті 9 Закону Висновок з оцінки впливу на довкілля разом з звітом про громадське обговорення вноситься до Реєстру протягом трьох робочих днів. Виходить так, що в першому випадку звіт про громадське обговорення повинен бути зареєстрований після закінчення громадського обговорення на наступний день. В другому випадку звіт про

громадське обговорення необхідно готувати та реєструвати разом із висновком. Таким чином є розбіжність та суперечність зазначено факту, що супроводжується самовільним прийняттям рішення уповноважених органів.

За результатами проведеного аналізу необхідно здійснити вдосконалення діючого законодавства та процедури оцінки впливу на довкілля та розробити необхідні нормативно-правові акти, які відсутні.

Пропозиції: Внести зміни до Закону та нормативно-правових актів відповідно до проведеного аналізу та направити пропозиції до Міністерства екології та природних ресурсів України;

Розробити форму звіту про громадське обговорення та направити пропозиції до Міністерства екології та природних ресурсів України;

Розробити та запровадити методичні рекомендації стосовно підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23 травня 2017 року № 2059-VIII // Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>.

2. Тарасова О. Проблемні питання процедури ОВД: аналіз і пропозиції [Електронний ресурс] / О. Тарасова,, О. Бондаренко,, В. Шаравара // НЕЦУ. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://necu.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%BD%D1%96_%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B8_%D0%9E%D0%92%D0%94_%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7_%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%97-OTvs.pdf.

3. Бондаренко О. О. Проблемні питання нової процедури ОВД: аналіз і пропозиції [Електронний ресурс] / О. О. Бондаренко, Д. В. Гулевець, О. М. Гусев. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/2081/Bondarenko-O.O.-ta-in.-Problemni-pytannia-novoi-protsedury-OVD-analiz-i-propozytsii.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

4. Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля: Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. № 1026 [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF>.

5. Про затвердження порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля: Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. №989 [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-%D0%BF>.

6. Критерії визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля: Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. №1010 [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-%D0%BF>.

ВПЛИВ П/Ф «ЗОЛЯ» НА НАВКОЛИШНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

*Доповідач – Петухова М.І., ст.,
Науковий керівник – Усенко О.В., к.б.н., доц.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна
petukhova199977@gmail.com*

П/Ф «ЗОЛЯ» розташована за адресою: 62480, Харківська область, Харківський район, с.Хроли, вул. Червоноармійська/Миколаївська, буд. 25/2. Промисловий майданчик птахофабрики «ЗОЛЯ» розташований 3 км на південний-схід від кордону м.Харкова та межує:

– з півночі – житлової забудови с.Хроли (1130 м від крайнього джерела викиду проммайданчика Зони А);

– з південного – заходу житлової забудови с.Хроли (760 м від крайнього джерела викиду проммайданчика Зони А);

– з півдня – сільськогосподарські угіддя;

– з заходу – сільськогосподарські угіддя;

– зі сходу – сільськогосподарські угіддя.

Джерелами утворення забруднюючих речовин на проммайданчику є обладнання, під час роботи якого утворюються забруднюючі речовини. П/Ф «ЗОЛЯ» спеціалізується на утриманні курей робочого поголів'я для отримання яєць. До складу птахофабрики «ЗОЛЯ» входять: санпропускники, відділення курей-несучок (пташник А-28, пташник А-29, пташник А-30, пташник А-32), кормовий цех, цех доробки комбікорму, ремонтні майстерні, забійний цех та адміністративна будівля. Під час роботи яких утворюються забруднюючі речовини:

Джерелами утворення забруднюючих речовин на підприємстві є технологічне обладнання, під час роботи та функціонування якого утворюються забруднюючі речовини:

– паливовикористовуючі котлоагрегати, які розміщені в: адміністративній будівлі, обслуговуючих приміщеннях пташників (А-28, А-29, А-30, А-32), приміщенні складу яєць та ремонтної майстерні Зони А, топковій прохідної, котельні забійного цеху Зони В, топковій ремонтної майстерні Зони В (в якості